DE
NVMISMATIS
ET
NVMMIS ANTIQVIS
DISSERTATIO.

ROMAE, M. DC. LXVIII.

EX TYPOGRAPHIA FABII DI FALCO.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILLVST.MO ET EXC.MO PRINCIPI,

DOMINO

THOMAE ROSPIGLIOSIO

ARCIS S.TI ANGELI PRÆFECTO.

Illuſt.me & Exc.me Princeps,

INter litteraria monumenta, quæ ad Hiſtoriam pertinent, nullum iucundius, vtilius nullum, commodiuſq; Numiſmatis antiquis; in his enim Viri, præſertim Principes, quibus ob negotiorum molem, atque multitudinem non vſquequaque vacat, vno ictu oculi, Heroum, & Imperatorum, qui elapſis ſæculis retrò fuere, vultus, habitus, reſque fortiter, ac præclarè geſtas recognoſcunt, &, quæ deinceps gerant ipſi, peruident. Quando igitur Exc.a V.a oblectari ſe, capique hoc ſtudio, mihi non ita pridem indicauit perhumaniter; Obſeruatiunculas iſtas illi offero perbreues, quas in ſchedis meis reperi, obſequij perennis, quod Sanctiſſimo

Domino Nostro CLEMENTI IX. patruo, & Ill.mis & Exc.mis Dominis Iacobo, & Vincentio fratribus V.ae Exc.ae, atque ipsi iam dudum detuli ex asse, certissimum argumentum. Id si libenter exceperit Exc.a V.a, mihi gratulabor, & animum, ingeniumque ad offerenda potiora efferam, & erigam. Deus Opt. Max. Sanctissimum Dominum Nostrum Pontificem Maximum, verè Optimum, & Exc.as V.as bono, ac decori Christianæ Reipublicæ natas sospitet, ac diutissimè fortunet. Vale è Cancellario Kal. Nouembribus MDCLVII.

Exc.æ V.æ

Deuot.mus & addict.mus Seruus,

Iosephus Maria Suaresius Episcopus Vasionensis, Vicarius Basilicæ S. Petri.

NVMISMA

PROBLEMA.

AGITATVR nobile problema inter Æneam Vicum, & Sebaſtianũ Erizzum: iſte negat ea numiſmata, quæ inſigniuntur facie illa Anaglypha Imperatorum, vxorum, & filiorum; fuiſſe in vſu commercij.

1. Quia non eſt veri ſimile vulgari monetæ ſculptas fuiſſe eas Imperatorum facies, quas Romani numinum inſtar adorarent, & cum illis ad loca ſecedere turpia apud eoſdem Romanos eſſet capitale; vt patet ex Suet. in Tiberio; atqui per manus artificum viliorum traduci facies adorabiles quam indecorum eſſet? *De Numiſmatum, & moneta diſcrimine fusè Bouis p. 73. Hiſt. Arelatenſ.*

2. Ob nimiam eminentiam Anaglyphi eſſent incommoda numerationi, atque adeò humanæ ſocietati, & commercio.

3. Quia erant elegantiùs excuſa, Anaglypho nimirum eminenti, & exculpto. In quo Anaglypho cudendo oportuiſſet Marculos ſignatorios ſæpius perfringi; vndè fuiſſet moneta, & Principi, & Præfectis monetarijs damno magis, quàm vtilitati.

Ab hac ſententia diſcedens Ænæas Vicus, arbitratur numiſmata ea, quæ antea deſcripſimus; fuiſſe apud Antiquos vulgarem monetam.

DE NVMISMATIS ET NVMMIS ANTIQVIS DISSERTATIO.

ROMAE, M. DC. LXVIII.

EX TYPOGRAPHIA FABII DI FALCO.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILLVST.MO ET EXC.MO PRINCIPI,

DOMINO

THOMAE ROSPIGLIOSIO

ARCIS S.TI ANGELI PRÆFECTO.

Illuſt.me & Exc.me Princeps,

INter litteraria monumenta, quæ ad Hiſtoriam pertinent, nullum iucundius, vtilius nullum, commodiuſq; Numiſmatis antiquis; in his enim Viri, præſertim Principes, quibus ob negotiorum molem, atque multitudinem non vſquequaque vacat, vno ictu oculi, Heroum, & Imperatorum, qui elapſis ſæculis retrò fuere, vultus, habitus, reſque fortiter, ac præclarè geſtas recognoſcunt, &, quæ deinceps gerant ipſi, peruident. Quando igitur Exc.a V.a oblectari ſe, capique hoc ſtudio, mihi non ita pridem indicauit perhumaniter; Obſeruatiunculas iſtas illi offero perbreues, quas in ſchedis meis reperi, obſequij perennis, quod Sanctiſſimo

Domino Nostro CLEMENTI IX. *patruo, & Ill.mis & Exc.mis Dominis Iacobo, & Vincentio fratribus V.æ Exc.æ, atque ipsi iam dudum detuli ex asse, certissimum argumentum. Id si libenter exceperit Exc.a V.a, mihi gratulabor, & animum, ingeniumque ad offerenda potiora efferam, & erigam. Deus Opt. Max. Sanctissimum Dominum Nostrum Pontificem Maximum, verè Optimum, & Exc.as V.as bono, ac decori Christianæ Reipublicæ natas sospitet, ac diutissimè fortunet. Vale è Cancellario Kal. Nouembribus MDCLVII.*

Exc.æ V.æ

Deuot.mus & addict.mus Seruus,

Iosephus Maria Suaresius Episcopus Vasionensis, Vicarius Basilicæ S. Petri.

NVMISMA

PROBLEMA.

AGITATVR nobile problema inter Æneam Vicum, & Sebaſtianũ Erizzum: iſte negat ea numiſmata, quæ inſigniuntur facie illa Anaglypha Imperatorum, vxorum, & filiorum; fuiſſe in vſu commercij.

1. Quia non eſt veri ſimile vulgari monetæ ſculptas fuiſſe eas Imperatorum facies; quas Romani numinum inſtar adorarent, & cum illis ad loca ſecedere turpia apud eoſdem Romanos eſſet capitale; vt patet ex Suet. in Tiberio; atqui per manus artificum viliorum traduci facies adorabiles quam indecorum eſſet?

De Numiſmatum, & monetæ diſcrimine fusè Bouis p. 73. Hiſt. Arelatenſ.

2. Ob nimiam eminentiam Anaglyphi eſſent incommoda numerationi, atque adeò humanæ ſocietati, & commercio.

3. Quia erant elegantiùs excuſa; Anaglypho nimirum eminenti, & exculpto. In quo Anaglypho cudendo oportuiſſet Marculos ſignatorios ſæpius perfringi; vndè fuiſſet moneta, & Principi, & Præfectis monetarijs damnò magis, quàm vtilitati.

Ab hac ſententia diſcedens Ænæas Vicus, arbitratur numiſmata ea, quæ antea deſcripſimus; fuiſſe apud Antiquos vulgarem monetam.

1. Quia fuit in vſu apud omnes nationes, vt facies Principum inſcriberentur Monetæ, à qua etiam appellationem hauriebant, vndè Darici, Philippici, à facie Darij, Philippi inſculpta; vult Ariſtoteles in Politicis appoſitam monetæ faciem Principis tanquam fide iuſſorem, & vadem iuſti ponderis, & legitimæ materiæ.

Apud Imperatores Græcorū in vſu etiā fuit adſcribi in nummis faciē Chriſti, quę adorabilis eſt.

2. Ea numiſmata, quæ ſunt Anaglyphi eminentioris, adeò non impediunt numerationem, vt etiam iuuent, quia faciliùs ab inuicē ſeparantur. adde quod ſint ad vſum diuturniora, quòd facies Principis eminentior, ſit etiam diuturnior.

3. Quod attinet ad elegantiam, & ad marculorum freqnentem fractionem, eius eſt ſententiæ, non excuſa fuiſſe numiſmata, ſed fuſa, aſſeritque Lugduni repertos aliquando ex argilla conflatos monetarios modulos; quibus ita fuſis adhiberentur marculi, vt ad abſolutam, & expolitam elegantiam perducerentur facies Imperatorum in numiſmatis. Sed plura ſolerter eruditiſſimus Carolus Patinus in Iſagoge GallicaNotitię num. c.3. ex l.28. D. de Vſufructu Numiſmata diſtinguens à nummis, etſi ſæpiſſimè miſceantur.

Dignitas Numiſmatum.

POſt ſymbola & characteres Ægyptiacos, poſt hiſtoriarum monumenta litteris conſignata, quæ omnia ignis fuerunt, temporiſque ſpolia. Demum excogitatum eſt ijs inſtrumentis, actiones humanas committere, ſine quibus hu-

manæ

manæ societatis commercia consistere non possent, monetam intelligo, inuentum, quo nullum fuit minus ab initio, nullum maioribus incrementis ad gloriam Imperiorum processit; nihil siquidem vel Græca, vel Romana gessit Respublica, quod spectandum sibi, vel legendum non dederit Moneta.

Si Bella placent, in nummis apparent descripta vexilla, Trophæa, allocutiones, Triumphales currus, & arcus, armaturæ modus omnis, clypei, cassides, ancilia, &c.

Si Religio placet, in nummis apparent facies Numinum antiquorum omnis generis, pax, felicitas, æternitas, pietas, Templa, Sacrorum omnium ritus, Deorum simulacra, aræ, vasa, litui, funerum varietas, Apotheosis.

Si placent Politica, in nummis visuntur magistratuum fasces, ludi sæculares, Theatra, Amphiteatra, Sellæ, Diademata, Tiaræ.

Quidquid tandem de primario illo populo celebrari potuit, aut ignorari à posteris non debebat, in æternis numismatum tabulis asseruatur. Numismata siquidem sunt illa memoriæ tabula adamantina, gloriæ perennis, & immortalis charta, illustris ara Mnemosynes. Inclusum itaque in nummis nobile historiarum opus, atque adeò alibi collapsum restituunt numismata, & illustrant historiam antiquam.

Victura signauit imagine nummus,
Flamma triumphales ambussit liuida ramos,
Aurataſque notas vis lethi infregit, & aui,
Naumachia, Circi, Templa, Amphiteatra, Colossi,
Nunc breuis immenso Roma de funere puluis,

 Diues

Diues adbuc cornu fortuna reliquit in auro,
Viua renascentes cui spirat imago Quirites.
Mira fides Plutus Dis lumine cassus, in auro
Nunc oculos centum ceu lynceus Argus adaptat,
Qui caci ante Mida insanas errauit ad artes
Nunc sedet ipse Sophon gremio, Phœbique Theatro
Spectat honorato spectandus & ipse metallo,
Ac docto loquitur facunda silentia vultu,
Dardanidum antiquos muto canit are triumphos
præstantque Numismata chartis
Antiquo quo viuis Roma, metallo
Roma hic actu, sola alibi qua voce triumphat.

Origo & ætas Numismatum.

DIuus August. 4. de Ciuit. ait placuisse Romanis, vt Argentinus Deus diceretur filius Æsculani, quod ærea moneta argenteam præcessisset. pecuniæ signatæ vsum antiquissimum fuisse patet ex Genesi de Abrahamo, & alijs; formæ, & vsus facilitas à Seruio Romano Rege traxit originem, qui ouium, bouumque effigie signauit nummos, indeq; dicta est pecunia.

Iano tribuitur à plerisque origo signandæ pecuniæ, quòd in altera fronte nummorum adscriberetur eius caput, in altera verò fronte, vel nauis, vel pons, vel corona. Vide Athenæum, & Macrobium. licèt alij velint nauim appositam fuisse nummis Italicis, quod Saturnus naui vectus fuisset in Italiam.

Licebat Prætoribus, Quæstoribus, ac Legatis, nummos cudere in Prouincijs, ait Fuluius Vrsinus, & in ijs familiarum suarum gloriam chara-

cteribus ſymbolicis tanquam litteris ſculpere, ita vt quod nobis ſunt ſtemmata gentilitia, in quibus Galli familiarum ſuarum gloriam pingunt. Id Romanis eſſent numiſmata, in quibus adſcriberent æternis pæne monumentis domeſticæ gloriæ dignitatem.

De Materia Numiſmatum.

PRimus nummus fuit ex ære, vt diuitijs aſſignaretur pondus, ſub quo mortales gemere docerentur. Nihil aptius certè potuit eligi ad numiſmata cudenda, quam metalla, ſeu commercij gratia, ſeu memoriæ conſeruandæ, nam figurata metalla faciliùs circumferuntur, & difficiliùs deteruntur.

Alexander Seuerus neceſſitate compulſus ex Electro monetam cudit, hoc eſt miſcuit quintam argenti portionem, in aureis quatuor, vt Plinio viſum eſt loquenti de Electro, Gallis dicitur *Or bas, Or blanc*.

Caracalla cudit adulterina numiſmata, plumbum videlicet argento, vel auro illitum pro nummis exponens, ait Xiphilinus.

Numa ligneos, & ſcorteos cudit nummos, quem imitatus eſt Fridericus Ænobarbus, qui penuria preſſus in ſtipendium militum ſcorteos nummos diſtribuit argenteo clauo ſuffixos.

Ferreis nummis dicuntur vſi Lacedæmonij lege Lycurgi, vt impedirentur pondere pecuniarum, nec eis ſeſe onerarent. Dionyſius Tyrannus ſtanneis nummis fertur vſus.

Materia communis Numiſmatum fuit apud

omnes

omnes nationes aurum, argentum, æs, quòd æterna ſint metalla; ſtanno, & plumbo abſtinuerunt, quod vſu deterantur nimis.

De forma Numiſmatum.

IN Numiſmatum figuris tria potiſſimum videntur conſideranda. Et primò quidem occurrit frons prima Numiſmatis, in qua ſculpebatur, vt plurimum, facies Principis. Secundò auerſa frons, in qua ſymbolicis characteribus ſcribebatur gloria familiarum, vel Imperij. Tertiò, Epigraphę variæ, quibus Numiſmatis vtraque frons ſæpiſſimè coronatur.

De prima fronte Numiſmatum.

DIgniſſimum omnium ſpectaculorum ſub Cælo eſt humana facies, ideoque antiquitas vt illuſtrium virorum faciem faceret immortalem, auro, argento, ære immortaliter expreſſit.

Illuſtres animas, & quas ab imagine laudes.

Regij, & ſupremi iuris cum ſemper fuerit cudendæ Monetæ poteſtas, nemini vnquam licuit niſi Principi ſupremo faciem propriam imprimere Numiſmatum primæ fronti. Indè Darius punijt Aryadnem ex Herodoto lib. 4. Hiſtor. pag. 316. Ægypti Præfectum, quod auſus fuiſſet monetam cudere argenteam, cui propriam faciem impreſſerat. Eodem crimine Commodus damnauit Perennium, & Seuerus Plautianum. Vndè qui ambiebant Imperium ſecretò propria facie impreſſam monetam cudebant, quam

dein-

deindè ſpargerent & publicarent. Exoſi verò Imperatoris Numiſmata iuſſu Senatus ſemper recuſa, & refuſa ſunt, vt eius facies abſoleretur vel in nummis, quod Caligulæ, Neroni, Domitiano, Commodo, & Heliogabalo contigit.

Conſulum tempore nulli licuit in nummis propriam inſculpere faciem viuentis, ſed Triumuiris Monetarijs A. A. A. F. F. conſtitutis licuit vel auorum, vel inſignium virorum facies inſculpere.

Dion. lib. 44. teſtatu Iulio Cæſari omnium primo conceſſum fuiſſe à Senatu Auctoritate publica, vt effigiem ſui viuentis in nummis ſculperet, quod admiſit, exemplumque eius ſecuti ſunt poſteri Cæſares.

Vnum obijcitur, plurima extare Numiſmata, in quibus viſirur facies, Iunij Bruti, Seruilij Halæ, Reguli, Marcelli, Syllæ, Dolabellæ, Pompei, Domitij, &c. Huic dubio multa reponi poſſunt, & primò quidem huiuſinodi Numiſmata cuſa fuiſſe tempore turbulento bellorum ciuilium, in quo licebat non quod legibus, ſed quod libido, & poteſtas viribus parata indulgebat. Secundò, non cuſa ijs viuentibus, ſed fortè ab aliquo Triumuiro Monetario, cui Cæſares veniam dabant auorum ſuorum effigiem imprimendi, præſertim initio Imperij.

Ariſtoteles in Politicis aſſerit ideò impreſſas nummis Principum effigies, vt auctores eſſent ſubditis, ſeu de materia, ſeu de pondere legitimo pecuniarum, cum id omnes ſibi facilè perſuadeant neminem auſurum violare nummum, in quo ſit impreſſa maieſtas Principis, cuius facies

ſit

ſit ad inſtar ſigilli publici, inde eſt vt Imperatorum Moneta ſacra fuerit appellata. Imò quod adoraretur facies Imperatorum etiam in nummis, ſunt qui explicent illud Apoſtoli. Auaritia, quæ eſt Idolorum ſeruitus, de adoratione faciei Principum in nummis.

Adulterinæ pecuniæ conflatores, imminutæ maieſtatis rei ſemper habiti ſunt, non tam ob ſuppoſitum nummum, quam quòd dignitatem vultus Imperatorij fœdaſſe crederentur. Indè in Conſtit. Gratianus & Theodoſius. plectatur ſupplicio, qui æternales vultus, dum fraudibus ſtudet, duxerit violare.

Theodoricus Rex apud Caſſiodorum libr. 5. epiſt. 32. Monetæ debet integritas quæri, vbi vultus noſter imprimitur. Quid enim, ait, tutum, ſi in noſtra peccatur effigie, & quam ſubiectus corde venerari debuerat, manu ſacrilega violare feſtinet. Et infra ſit mundum, quod ad formam ſerenitatis noſtræ adducitur; claritas Regia nihil admiſit infectum, nam ſi vultus cuiuslibet puro colore depingitur, multò iuſtius metallorum puritate principalis gratia cuſtoditur; imago Principum ſubditos videtur paſcere per commercium.

Ea ſanè fuit gloria apud populos faciem in Monetis imprimere, vt Reges & Imperatores ſibi ſolis licere voluerint, cuius gloriæ tenaces adeò fuere Romani Imperatores, vt Regi Perſarum non concederent ſignare in auro faciem, ſed in argento dumtaxat, licet Francis Regibus id conceſſerint, vt habet Procopius.

Idem ius in Priucipibus, D. certè Ludouicus

bellum

bellum mouit contrà Ducem Britanniæ Petrum cognomine Maucler, ſeu malum Clericum, quòd contrà fœdus, quo cauebatur, vt candida dumtaxat, æreaque materia faciem ſignaret, auro ſignaſſet.

Imago Principum impreſſa fuit vario Numiſmatum generi monetario nimirum, honorario, munerario, indè ex monetario Dicti Darici, Philippici, Antonini, ex Vopiſco in Aureliano, & in Euangelio. cuius eſt imago hæc?

Honorario Numiſmati.

AD Chilpericum Franc. Regem miſit Tiberius Imperator Aurea Numiſmata quingenta, ſingula libraria facie propria notata. Cum Epigraphe: Tiberij Conſtantini perpetui Auguſti: In auerſa fronte currus & auriga. Epigraphe. Gloria Romanorum.

Henricus IV. Franc. Rex, Heluetijs Legatis fœdus renouaturis torquem ſingulis dedit quingentorum aureorum, cui appenſum erat Numiſma ſignatum facie ſua. In auerſa verò fronte erat Ara, cui innixæ binæ columnæ coronam ſuſtinebant. omnia verò ramis palmeis, laureiſque erant implicata. Ad baſim Aræ programma. *Ex auro Francigena. Anno fæderis renouati effoſſo.* In ambitu Numiſmatis Chronologicum erat programma eius anni 1602. *Regis ſacra fœdera Magni.*

Cuſum fuit Numiſma ab Herode, cuius prima frons exhibebat caput Antonij. hac Epigraphe. *Salomohc Melech. Salomon Rex.* In auerſa

fronte

fronte templi Icon. Epigr. *Templum Salomonis*. Adulatoriè quasi Antonius esset alter Salomon Templi Restitutor.

Munerario Numismati.

APpressa facies Principum nummis potissimum in Inaugurationibus. Vndè ait Ammianus Marcellinus aureos nummos in vultum noui Principis aptarunt. Iustinianus in Nouell. soli Aurum spargere datur Imperatori, cui etiam soli contemnere præstat fortunæ fastigium. Argentum verò Consulibus largiri decens.

Vultus Heroum, & Deorum.

ROmæ galeatæ cum duabus Alulis virili specie apposita est effigies in nummis Consularibus, vt plurimùm, in prima fronte.

Præfecti Mònetarij Heroum imagines gentilitias apponebant, ita Calphurnia gens à Calpo filio Numæ originem trahens, Numæ vultum in nummis apponebat. Martius Philippus ab Anco Martio Rege, Anci Martij. Tituria Tatij Sabini Regis. Iulia, Veneris caput, Claudia gens, Claudiæ Vestalis. Cornelij, Africanæ, aut Nasicæ, Ciuitates vultus fundatorum apponebant in Numismatis, Tarentini Tarentis fundatoris Delphino insidentis; quod esset Neptuni filius. Tomitani Tomæ herois hac Epigr. τόμος κτίσης. In auersa fronte Herculem apponebant horum Genium tutelarem.

Viro-

MAgnesij affecti magnis beneficijs à Cicerone in prima fronte suorum Numismatum, caput eius apposuerunt, in auersa verò facie manum, quæ ciuicam coronam ferret; Allusum ad eam, quam meruerat Consul, eumdem honorem Tito Flaminio libertatis auctori Græci tribuerunt hac Epigr. T. Φ. Θ. Tit. Flam. Deus.

Coi Hippocratis vultum nummis apposuerant, Teij Anacreontis, Parij Archilochi, Crotoniatæ Milonis, Samij Pythagoræ, Tarentini Architæ, Smyrnæi, Homeri, Mitylenæi Sapphus, Athenienses Cynegiti, Gelon. Rex Siciliæ vxoris imaginem nummis apposuit, cui nomen Demarete, vndè nummus dictus Demaretius imo ipsa Demarete. Gergilij in Phrygia Sibyllæ eorum conciuis vultum. Alexander Seuerus Alexandri Magni faciem. Tiburtini, quòd absoluti essent in Senatu ex Lentuli Prætoris industria, eius faciem nummis insculpserunt: Caligula iussit apponi in nummis imaginem trium sororum. Agripinæ, Drusillæ, & Iuliæ Dearum habitu, omnes, cum cornucopiæ altera columnæ innixa Constantiæ Deam repræsentabat, altera cum patera pietatem, altera cum claue Fortunam. Item matris Agripinæ vultum apposuit memoriæ propagandæ gratia.

Vxor Gelonis Regis Damarete filia fuit Theronis Tyranni Agrigẽtinorũ Fazell. lib 1. Decad. poster. de Reb. Sicul. c. 4.

De Auersa fronte Numismatum.

REm infinitam aggredior explicandam, eas imagines nimirum, & characteres, qui in auersa fronte Numismatum adscribebantur à veteribus, seu Græcis, seu Romanis, seu Barbaris, qui characteres cum à sola ingenij libertate penderent, per se nullis terminis circumscripti, infinitum propè in numerum excreuerunt. Vti tamen commodius disputare de illa characterum infinitate liceat, eam ad definita capita reuocabo.

Et Primò, De sacris Deorum, Pontificum, ac sacrificiorum symbolis quæstionem instituam.

Secundò, De Politicis Magistratuum, ac Regum insignibus, de characteribus Ludorum, Coloniarum, & aliorum id genus.

Tertiò, De Bellicis Trophæorum terrestrium, & maritimorum insignibus.

Quartò, De nobilitatis Characteribus, & gentilitijs symbolis.

Quintò, De symbolis artis, & scientiæ Hieroglyphicis.

Sextò, De symbolis moralibus virtutum, & vitiorum.

PRÆLVDIVM.

GAbriel Simeon Florentinus arbitratur eos Characteres, qui appingebantur in auersa fronte Numismatnm, nihil aliud fuisse quàm symbola, quæ nos appellamus (*deuise.*) Quæ symbola si erant gentilitia, poterant arma, & insi-

insignia familiarum vocari; Indè in ea est Sententia de nostris stemmatis gentilitijs, nihil aliud ea esse, quam auersam numismatum antiquorum frontem: Alibi tamen dicit nos inopia laborare argumenti, qui in auersis numismatis appingamus sola stemmata, cum antiqui fuerint tam copiosi in appingendis symbolis, & Characteribus tam diuersis.

Apud Romanos crescente Magistratuum, quibus erat cura permissa cudendæ pecuniæ, ambitione, extremis Reipublicæ temporibus, familiarum honores apposuerunt Præfecti Monetarij in auersa fronte, vt symbola Sacerdotiorum; Magistratuum maiorum, Ludorum exhibitorum, Triumphorum, Templorum consecratorum, & aliorum id genus; cum antea dumtaxat apponerent symbola rei Monetariæ, aut Castrorum signa, vel Victoriam, vel Bigas, vel Quadrigas, indè nomen Victoriati, Bigati, &c.

Sub Imperatoribus, numismatis adscribebant omnes illustres casus; Vti sanitatem Principis per symbola Deæ Sanitatis; ita nuptias, concordiam, expeditiones militares, victorias. omnes demum casus seu bellicos, seu politicos.

De sacris auersi Numismatis Characteribus.

IN Siclo Iudæo excudebatur virga Aaron, & vas, in quo seruabatur Manna reconditum, in memoriam cælestis vtriusque beneficij, & præstiti sibi Sacerdotij. Epigraphe: *Siclus Israel.* & vasi impositum Aleph; quod per se solitariè positum significat vel Adonai, vel Iehoua.

Semisiclus, in cuius altera facie adscribebatur radix Balsami, in altera Palma arbor. Vtraque symbola prouinciæ Palestinæ, vel potiùs Circumcisionis, nam folia Palmæ in figuram cultri finguntur à natura, & Balsamum vt colligatur incidi debet arboris cortex non ferreo, sed lapideo cultello. Vndè huic Semisiclo erat Epigraphe: *Tempus circumcisionis*.

Item in alio Siclo prima frons guttum habuit, & lanam, symbola Sacerdotalis vnctionis. In altera fronte torquis Regius varijs vnionibus distinctus erat, ex multiplici nimirum Regum, & Virorum illustrium serie, vt creditum Villalpandæ, totiusque Sicli symbola denotant Pontificalis, & Regiæ dignitatis apud Iudæos concordiam.

In nummo Iubæ Africæ Regis apponebatur Ara, cui serpens erat implicitus. Epigraphe. *G. T. M.* id est, *Genius Tutelaris Mauritaniæ*.

Æternitas Augusta altera manu Solem, altera Lunam prefert in Hadriano.

Prouidentiæ Deorum fulmen adscriptum, quod est symbolum supremæ auctoritatis; Item Character est celebritatis, & auspicium rerum illustrium; vndè Ægyptijs amplitudinem gloriæ, & famæ toto orbe diffusæ significabat fulmen. Consiliarium etiam dicitur fulmen, quòd eo præsagiantur principibus rerum euentus, in Antonino.

Antoninus Philosophus Imperator fulmen tenens à Victoria in Nummo coronatur seu æmulus Iouis, seu debellatis, ac fulminatis Marcomannis.

D. Pau-

D. Paulina vxor Maximini in cælum rapitur Pauone, ſicut Fauſtina, in auerſa fronte numiſmatis.

Solebant Principes ſpeciem affingere ſibi eius Dei, vel Genij, cui eſſent peculiariter addicti. Ita Antonius fingebatur in Numiſmate, Bacchi ſpecie hedera coronati. Auguſtus Apollinis, Commodus Herculis, Antiochus Epiphanes Dionyſij.

Dij Tutelares adſcripti in Numiſmatis, vt Pallas à Domitiano, & Antonino Philoſopho, & Caracalla. ita Hercules à Commodo, & Maximiniano, Romulus ab Hadriano, Iupiter à Diocletiano, Apollo à Gallieno.

Ita omnes ij Imperatores, qui in Aſia res feliciter geſſerant, aut Imperium obtinuerant, Solem Orientalium nationum peculiarem Deum coluiſſe notantur. Ideò ſæpiùs Sol nummis adſcriptus inuenitur his titulis, *Solis æterni*, aut *Comitis Auguſti*, aut *Propugnatoris*, vt in nummis Valeriani, *Conſeruatoris*, vt in nummis Æmiliani. *Prouidentia Deorum*, vt in nummis Aureliani *Soli inuicto*, vt in nummo Quieti Tyranni, in quo eſt adſcripta imago Solis nudi radiati Orbem tenentis, ad cuius pedes ſedet captiuus.

Conſecrato Veſpaſiano caput eius nummo appoſitum cum hac Epigraphe: *D. Aug. Veſpaſ.* reliqui tituli obmittuntur, quod excellenter in titulo Diui omnes humani tituli contineantur.

Galba, quòd eſſet auctus honoribus à Liuia, nummos ſuos ſignauit Liuiæ imagine, haſta pura, & patera inſigni hac Epigraphe; *Diua Auguſta*.

Iustinus lib.L. voluit antiquos coluisse hastas pro Dijs; atque adeò solebant illæ adhiberi Deorum simulacris, vt in Cęsaribus Consecratis.

Augustæ & Reginæ consecratæ colebantur in nummis sub imagine alicuius Deæ; Ita Cleopatra ornatu Dianæ se nummis apposuit. Iulia Seueri vxor specie Lunæ aurigantis hac Epigraphe; *Luna Lucifera*. Sabina Hadriani specie Iunonis. Faustina filia specie Veneris. In nummis autem vt plurimùm capita Augustatum Consecratarum intra Lunæ semicirculum sculpebantur.

Tanti fecit Cæsar Pontificiam dignitatem suo maximo labore partam, & periculo, vt symbola Pontificia in nummis suis plerumque sculpi iuberet; cuiusmodi sunt capeduncula, guttus, lituus, aspergillus, secespita, albus galerus, patera, caput velatum, &c. In eiuſ item nummo reperitur Elephas cum Dracone, vterq; Consecrationis typus, Elephas quidem (vt habetur apud Suetonium in Claudio), Draco Heroibus Consecratus, vt patet ex Plutarcho in Cleomene.

Phœnix Orbi stellato insistens capite radiato in nummo Constantij fidem resurrectionis in Christo testabatur, & nouam in Cælo gloriam hac Epigraphe; *Felix temporum reparatio*.

In numo Titi apparet Vrna Columnæ imposita inter duas Lauros. Vrna est cinerum Vespasiani patris postConsecrationem posita inter Lauros.

Vota pro salute Principum numismati signata, ita post recuperatam Augusti valetudinem sculpta in auerso numismate, Corona quernea, seu

ſeu Ciuica Ioui ſuſpenſa, quaſi Principis ſalus ad Deos potiſſimum referatur.

Idem Auguſtus in expçditione Cantabrica fulmine appetitus vouit Templum Ioui Tonanti, & numiſmati appoſuit. Vide Horat. lib. 3. in Ode Cælo Tonantem credidimus Iouem.

De Politicis Magiſtratuum, ac Regum Inſignibus, & Characteribus, Ludorum, Coloniarum, & aliorum id genus.

AEgypti Reges nummis adſcribebant Silphium, & Siſtrum ipſorum inſigne, ſicut & Hieronymus Siciliæ Rex fulmen. Item in nummis Imperatorum viſitur in Clypeo Caligulæ circulus ornatus alternatim Lunæ, & Stellarum figuris. In Hadriani Clypeo apparet eques conficiens Chimęram, in Clypeo Taciti Imperatoris eques præceps, in Clypeo Probi pugna equeſtris. In Clypeo Alexij Comneni Aper.

Piſo Ædilis ab Auguſto creatus Annonæ curandæ Præfectus nummis ſuis appoſuit Cererem, & Saturnum, tamquam agri colendi doctores, & Genios agriculturæ, quibus addidit & ſpicas tamquam inſignia Præfectorum Annonæ.

T. Cariſius III. Vir è Torrentio in Sueton. Aug. pagina 1362. exhibente nummum, cudendæ Monetæ Præfectus ab Auguſto, non modò ſymbola Pręfecti Monetarij (hoc eſt) forcipes, malleos, incudes, pileum Vulcani, ſed etiam, vt Auguſto adularetur, appoſuit in

nummis aliquando Sphingem, qua vtebatur Augustus in annulo sigillari, aliquando portam Ciuitatis, quod Augustus in *Lusitania* ædificasset Emeritam, &c.

In nummis Augusti adscribitur Sphinx, qua notabat ab omnibus difficillimis negotijs sese expediuisse, sicut Sphinx explicabat omnes nodos ingenij.

Ex nummo Vespasiani licet colligere formam Fortunæ Aureæ Imperatorum, quę tradebatur successori ad Imperium. Insistitit illa Basi cum cornucopia, & clauo, hac Epigraphe: *Fortuna Augusta*.

In nummo item Vespasiani, tradit ille filio Tito Orbem, hoc est Imperium.

In nummo Pertinacis mulier est stolata, quæ recipit de Cælis delapsum Orbem, quo indicabat ille Imperator se Deorum prouidentia Imperium accepisse.

In nummo Traiani Iupiter est adscriptus cum fulmine, & pallio, quo tegit, & tuetur Traianum, quo significabat Principes esse sub Iouis tutela.

Valentinianus iunior stat in Triremi Angelo ad clauum sedente, hac Epigraphe, *Gloria Romanorum*; qua portendebat gloriam Principis Christiani esse regere Imperium nutu Dei.

In nummo Placillę Theodosij vxoris sedet Victoria in medijs spolijs, quæ in Clypeo ad Palmam appenso adscribit, Christus, Epigraphe numismatis est: *Salus Reipublicæ*. quo denotat Christi protectioni & Victoriam, & Reipublicæ salutem deberi.

In

In nummo Seueri adſcriptæ ſunt effigies duorum Liberorum, hac Epigraphe. *Aeternitati Imperij*. Verum ſpes patrem fefellit.

Fortuna cum Cornucopia, & prora adſcripta in nummo Veſpaſiani, hac Epigraphe: *Fortunæ reduci*. Deſignabat appulſu Veſpaſiani ad Imperium redijſſe apud Romanos fortunam & felicitatem.

Typus Rheni, quo deueherentur neceſſaria, vel, qui Romanos ab Barbaris diſterminat, & tuetur, in nummis adſcriptus hac Epigraphe: *Salus Prouinciarum*.

Interfectorum Cęſaris nummi continebant in altera facie caput Libertatis, in auerſa fronte Victoriam, quę Romam ſedentem coronaret.

Cęſar Inſtaurator Corinthi adſcribebat nummis Bellerophontem Pegaſo inſidentem, ac pugnantem cum Chimæra, quod erat Corinthiacæ ciuitatis inſigne. Item appingebat nummis aratrum, vaccam, ſigna militaria, vexillum Cohortium, & Aquilam Legionariam, & decempedam, quæ ſunt ſymbola Coloniæ deductæ.

In Caſſia gente boues iugati apparent, tamquam ſymbola Colonię deductę.

Auguſtus Reparator Neapolis, quam in vrbem Coloniam deduxerat, notabat nummos effigie Sirenes Parthenopes, quod eſt ſymbolum, & inſigne illius ciuitatis.

Commodus in nummo, Herculis habitu iuuencos iungit, hac Epigraphe: *Herculi Romano conditori*. Nimirum Romam immortalem, & fortunatam Coloniam Orbis terrarum appellauit, volebat enim ſuam eſſe Coloniam, inquit Dio Caſſius.

In nummo Hadriani, Agricola tenet aratrum dextera, anchoram finistra, hac Epigraphe. *Tellus stabilita*. Quod pacato orbe Hadrianus reddidisset honorem agricul turæ stabilem.

In eiusdem nummo Imperator togatus adscribitur dextra subleuans mulierem genuflectentem, & Turriti capitis orbi innixam, hac Epigraphe; *Restitutori Orbis Terrarum*. Eo nimirum designabatur tellus, cuius oppidis Imperator Hadrianus beneficia multa contulerat. Nullus enim Principum ferè (inquit Spartianus) tantum terrarum tam celeriter peragrauit, vbiq; beneficus.

Imperatores inItio Imperij cudebant nummos, in quibus adscripta corona Ciuica his litteris in medio S.P.Q.R. hac Epigraphe; *Ob Ciues seruatos*. illi siquidem optabant à clementię laude, & paternæ curę auspicari Imperium. Vndè & titulum Patris Patriæ affectabant. In nummo Augusti simulacrum pacis apponitur alatum, quod Caduceo tangit caput Serpentis, hac Epigraphe; *Paci Augustæ*.

Templum Iani à se clausum, Augustus nummis sculpi iussit, in auersa autem facie apposuit Orbem, hinc, & hinc ramis Laureis vinctum; in symbolum pacis comparatę bellicis victorijs, hac Epigraphe; *Paci perpetuæ*.

In nummo Antonini Philosophi Pax, altera manu cornucopię, altera protendit facem, qua cumulum armorum accendit, hac Epigraphe; *Pax Augusta*.

In nummo Hadriani, Concordia sedet, vt secura, pateram tenet vti Pacis cum Dijs consiliatrix. Spolijs, & cornucopię innititur, vt mater victo-

Victoriarum, & felicis affluentię.

Ludi Sęculares symbolis Dianę, Apollinares Apollinis, Cereales Cereris in nummis exprimebantur. Cæsar, quod Taurum primus in spectaculum exhibuisset, Tauri imagine signauit aliquando nummos.

In nummo Tetrici Imperatoris Tyranni, Typus Lætitiæ adscribitur, quæ gerit dextra manu Diadema, sinistra verò Anchoram, hac Epigraphe; *Letitia Augusta*. Diadema seu Corona est symbolum Lætitiæ, quod lætantes coronati incedant; indicabat ille Tyrannus se assumpto Imperio fundaturum Lætitiam publicam.

Forum suum nummis expressit Traianus, & Pontem in Danubio ædificatum. Item quòd Pontinas paludes siccatas strauisset, & curribus peruias fecisset, apposuit in numismaris suis mulierem humi procumbentem, quæ rotam teneret, & arundinem; Prouinciarũ symbola aliquando in nummis adscripta, vt Africanæ, quod erat in prima fronte numismatis, adscribitur caput mulieris Galeatę Elephantino capite; iuxta ponitur spica & aratrum; in auersa autem fronte Hercules. In alio nummo Augusti; Pegasus est symbolum Africæ, vt habet Gozius.

In nummo Traiani Camelus, & thuris ramus, est typus Arabiæ Prouinciæ.

In nummis Hadriani ramus Oleæ & Cuniculus, quorum feracissima est Hispania, est typus Hispaniæ Prouinciæ.

In nummo Decij, Dacia Prouincia baculo sustinet caput Equinum, in signum bellicæ gentis.

Peloponnesij Testudinem adscribebant nummis,

mis, hinc dictus Chelon nummus. Athenienses Noctuam symbolum Mineruæ sapientis, indè lusus serui Gylippi Laconis. Multas Noctuas cubare sub tectis. quod Gylippus esset depeculatus publicam pecuniam, quam Lysander fuerat deprędatus Athenis, eamque sub tegulas tecti abscondisset. Vide Plut. in Lyc. Item Athenienses apposuere Bouem in nummis ex instituto Thesei ob memoriam Minotauri à se occisi, aut Tauri Marathonij, aut quod docuisset Athenienses Politiam, & cultum agrorum.

Argiui Lupum, & murem in diuersis; Rhegini leporem, Dardanij gallos pugnantes, Tenedij securim, Træzenij Tridentem, quod Neptunum religiosè colerent. Cephalenij equum. Locrentes Hesperum Stellam, Chij Sphingem eorum insigne, & Homerum sedentem, ac tenentem manu Iliadem, Smyrnæi Melam fluuium vasi innixum, iuxta quem natus fertur Homerus. fluuius autem altera manu Laurum, altera Lyram tenebat. In auersa verò fronte Victoriam, quasi de alijs ciuitatibus, quæ de Homeri natalibus gloriantur, Victoriam retulissent. Coi inscribebant in nummis baculum Serpente circumuolutum, quod erat insigne ciuitatis, cuius tutelaris erat Æsculapius.

De Bellicis Trophæorum Terrestrium, & Maritimorum insignibus.

Victoria multipliciter exprimitur. In nummis aliquando Trophæum coronat; aliquando altè volans videtur coronam impositura Duci.

Duci. Alias Duci ſtanti, & loricam calcanti, vel clauum, ſi ſit Maritimum prælium, tenenti porrigit coronam, aut Palmam, vel Laurum.

In nummo Cęſaris, in prima fronte Mineruæ caput, in auerſa Victoria. Eſt enim Victoria Mineruę parhedros.

In nummo communi Veſpaſiano & Tito, Victoria baſi inſiſtit, ex qua aſſiliunt duo angues. per angues inuidi deſignantur, quibus inuitis victoria ſe potitos ſignificabant, aut angues prudentiæ ſymbolum, qua Victoriam & Triumphos, & gloriam in tuto ſe collocaſſe deſignabant. vel etiam concordia ſua.

In nummo Poſthumi, Hercules coronam imponit Poſthumo loricato. quo deſignabat, ſe Victoriam adeptum eſſe auctore Deo, & fortitudine ſua, æternumque duraturam, vt indicabat Epigraphe: *Æternitas Auguſti*.

In nummo Aureliani, in auerſa fronte, Laurea Corona hac Epigraphe; *Temporum felicitas*.

In nummo Antonini Philoſophi, Virtus Bellica nudo brachio Ancile ſuſtinens, & altero Victoriolam. quo deſignabat aperto Marte ſe velle Victoriam conſequi, nec indulgentia fortunæ, ſed ſua virtute euectum ad Imperium.

In nummo Conſtantini Magni, item & Iuſtiniani, ſedet Imperator manu geſtans Globum, cui victoria inſiſtit, coronam capiti Imperatoris imponens, quaſi victori Orbis.

In nummo Tiberij, Victoria inſidet Orbi ſtellato, quod victoria de Cælis detur, ſedet autem vt eius æternitatem ſignificet. Sedet in Orbe ſtellato, quod adeò glorioſa ſit, vt vnà cum ſtellis

ra-

radios per Orbem diffundat.

Sylla ſculpſit in nummo Orbem quadruplici Laurea corona circumdatum,ob quatuor eiusTriumphos de Græcia, Aſia, Ponto, Mithridate.

Tanti fecit PompeiusPręfecturam Maritimam, nihil vt frequentiùs in eius nummis inueniatur, quam ſymbola maris, vel Neptunus cum Tridente, vel Triton inequitans feris marinis, vel Acroſtolia, Roſtra, Delphines, Trophæa Maritima.

In nummo Agrippæ, qui ſub Auguſto tantum mari potuerat. Neptunus Delphinum porrigit. In nummo Pompei, ponuntur ſymbola traditi Maritimi Imperij. Sceptrum, videlicet, inter Aquilam, & Delphinnm.

Alemannia ſedens, & lugens iuxta Trophęum Conſtantini, hac Epigraphe: *Gaudium Romanorum*.

In nummo Tetrici, & Floriani, Iupiter ſedet, manuque ſuſtinet Victoriolam. hac Epigraphe: *Ioui Victori*. Victoriam ex ſymbolo in Deum referunt.

De Nobilitatis Characteribus, & gentilitijs Symbolis.

IN nummo Antonini Philoſophi in prima fronte facies Commodi, in auerſa ponitur Spes,hac Epigraphe: *Principi Iuuentutis*. cuſum, videlicet, numiſma viuente patre. Ita Diadumeni, Maximini, Philippi iuniores.

Porcia gens gloriatur lege lata ne liceat verberibus afficere ciuem Romanum, vnde notabat num-

nummos imagine Magistratus cuidam pileum imponentis. hac Epigraphe : *Prouoco*.

Reges Macedoniæ Clauam & Leonem apposuere numismatis, originis suæ ab Hercul deductæ indices.

Clauus nauis communis fuit nota numismatum gentis Corneliæ, Papia gens orta Lauinio notabat nummos Lupo, vel Aquila, vel Serpente, quæ erant insignia illius ciuitatis.

Sicinia gens in memoriam Sicinij fortissimi Romanorum, notabat primam nummorum frontem capite Deæ Fortitudinis. hac Epigr. *Fort.* P. R. id est, *Fortitudo Populi Romani.* auersam vero frontem signabat Claua,& Leonis spolio, vel coronis, palmis, Trophæis, & donis militaribus.

In nummis Valeriæ gentis apponebatur Galeata Siren cum hastis & clypeo. In eadem quod à Sabinis oriunda esset. illique à Pelasgis, quorum mos fuit, vt vnum tantum pedem armarent, vt patet è Macrobio, in Virgilium 7. Ideo gens Valeria signabat nummos Marte, qui alterum tantum pedem armatum haberet.

Vibia gens à Sicilia oriunda, signabat Cereris symbolis, aratro nimirum, spicis, tædis, curru tracto à serpentibus, porca, quæ ei sacrificabatur, & persona ob Ludos Cereales.

Nobilitatis Typus apparet in nummo Getæ, paludamento insignis hastam fert, & statuam velut stemma maiorum.

Gens Cæcilia à verbo Græco ἀκέομαι medeor à medicis orta, nummis adscribebat imaginem Sanitatis, & Salutis.

Æmylia gens signabat nummos imagine Æmylij

lij lepidi,qui Ptolomęi pueti Regis capiti coronã imponeret. hac Epigraphe : *Tutor Regum.* Quod & Ptolomęus moriens tutorem reliquiſſet filio Populum Romanum, qui ad hoc munus deſtinauit Æmylium Lepidum.

Claudia gens ſignabat imagine Claudij Marcelli Opima ſpolia ferentis, vel Claudiæ Veſtalis, quę patrem Triumphantem, à Tribuno Plebis curru detractum eripuit, & currui reddidit.

Cæſaris nummi pleni ſunt, vel ſtella Veneris, vel capite Veneris, vel Ænea cum Anchiſe, vel Palladio.

De Symbolis Artis, & Scientiæ Hieroglophius.

SAmij in nummo Pythagoræ Sphærum appoſuerunt, in qua ſtellam Veneris virga tangeret Pythagoras; quod dicat Plinius eius ſyderis rationem primum Pythagoram inueniſſe.

Tarentini in nummo Archytæ Cubum, & Cylindrum appoſuerunt, quorum dicitur auctor à Laertio.

In Carbonis nummo apponitur claua Herculis deſinens in Caduceum.

In Pomponia gente frequentibus Muſarum figuris notantur nummi, Euterpe bifronte Tragœdiæ Præſide. Item Herculis Cythara canentis, Claua interim quieſcente.

Titia gens Pegaſo notabat nummos, ob Titium Poetam inſignem eius familiæ, qui floruit ſub Tiberio.

Principis prouidentiſſimi Sapientia Columna

Co-

Corinthiaca, cui insidet Noctua; Constantis Imperatoris filij Constantini Sapientiæ symbolum, ad columnas reclinentur, hasta, clypeus, galea; Perindè atque si arma se submitterent Sapientiæ, aut quod sapientiæ debeat esse iuncta virtus Militaris.

De Symbolis Moralibus Virtutum, & Vitiorum.

IN Herennia gente numismatis auersa frons Æneam habet, qui vehit humeris patrem; in prima verò fronte Virginem, hac Epigraphe, *Pietas.*

Pietatis imago in numismate Pompeij cognomento Pij, Virgo baculum sinistra, dextra porrigens annulum. Item in eiusdem nummo duo fratres Catanenses.

In lecto reclinatum fulmen supremi Imperij telum, in nummo Titi clementiæ typus est.

In nummo Antonini Philosophi Clementia pateram tenet, & sinum pandit, velut asylum reserans oppressis. Item in eiusdem nummo clypeata Pallas tutelare huius Principis Numen.

In Carthaginensium nummo Iuno Tyria, seu Cælestis insidens Leoni sursum erecto, dextera fulmen, sinistra hastam puram tenet, hac Epigraphe; *Indulgentia Augusti*. Iuno Dea tutelaris Carthaginis ponitur pro ipsa ciuitate. Seuerus Imperator habitus vt Deus ab Afris ob eius in eos indulgentiam.

Adtexenda plura non censui, ne tædium parerem, tum quia hunc gustum præbuisse satis duxi.

Ap-

Appingendum tamen, nondum liquere quid significent in plerisque Nummis Græcis Imperatorum notæ Γ. seu L. in versæ, & IA. IB. IΓ. an numerum annorum, quibus inierant, gerebantque Magistratum Monetales Præsides? vt Angelonius in Traiano p. 103. opinatur, L. explicans annum; an verò imperij? vti vult Tristanus Tom.3. Commentar. Historic. p. 214. in Vaballatho. & sequuti videntur eos, qui Λ diuinarunt λυκάβαντα, id est, annum; Esse annorum numeri Notam circumductam sensit Casaubonus in Sueton. Augustum cap. 87. at Iosephus Scaliger in Chronicon Eusebij putat esse numerum Indictionum Iulianarum, Hadrianarũ, Antoninianarum, Aurelianarum, Constantinianarum. Itaque Ampliandum. Tantumque Nummographorum, qui fuerunt, subtexo indicem, seruata serie litterarum, à quibus initium nominum ducitur.

1. *Angelonus.*
2. *Ioannes Annius Viterb.*
3. *Antonius Augustinus.*
4. *Ioannes Camers.*
5. *Guilielmus du Choul.*
6. *Cyriacus Anconit.*
7. *Sebastianus Erizzus.*
8. *Hubertus Goltzius.*
9. *Gorlæus.*
10. *Gualterus.*
11. *Antonius Gueuarra.*
12. *VVolfangus Lazius.*
13. *Pomponius Lætus.*
14. *Claudius Menetrius*
15. *Adolphus Otto.*
16. *Petauius.*
17. *Antonius le Pois.*
18. *Ioannes Pontanus.*
19. *Ioannes Sambucus.*
20. *Iosephus Scaliger.*
21. *Gabriel Simeonius.*
22. *Iacobus Strada.*
23. *Octauian.*
24. *Tristanus Sanctamant.*
25. *Æneas Vicus.*
26. *Fuluius Vrsinus.* &c.

FINIS.